

Ministerstwo Spraw Wojskowych
NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.

(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

№ 9048 /II.

Rov

823952

Warszawa, dn. 27.X. 1921 r.

KW

Do

Adjutantury Generalnej

Przesyła się przy niniejszym artykuł Wileńskiego
p.t. "Zjazd pracowników Azji Wschodniej" umieszczony w "Izwiest-
jach" z dn. 20.IX.21 r.

Naczelnik Wydziału Organizacyjnego

[Signature]
major.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. G. *823952*
Wpłynęło dn. *31.X* 1921 roku
Wyszło dn. *-* 1921 roku
Załączników.....

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

150

ZJAZD PRACOWNIKÓW AZJI WSGODNIEJ

9048

artykuł wileński umieszczony
w "Izwiestjach" z dn. 20.IX.21 r.

W tygodniu ubiegłym dała się zauważyć wzmocniona akcja dyplomacji japońskiej. Wbrew swej zwykłej ostrożnej, wstrzemięźliwości i powściągliwości wykazała ona nadzwyczajną ekspansywność, próbując rozpocząć równocześnie pertraktacje i z Chinami i z republiką Dalekiego Wschodu.

Dyplomacja japońska proponuje Chinom - pertraktacje o możliwości zwrócenia Szandżuna, próbując znów porozumieć się bezpośrednio z Chinami - w tej sprawie z republiką Dalekiego Wschodu dyplomacja japońska zaczęła konferować w Dajreniu, gdzie w początkach września miała miejsce tak zwana konferencja Dajreńska.

W obydwóch wypadkach Japonia wykazała dążenie do ustępstw. Poseł japoński w Chinach, Obata, doręczył chińskiemu ministrowi spraw zagranicznych memorandum w sprawie Szandżuna, wyrażające gotowość pozostawienia Chinom całkowite prawo suwerenności, jak również przywrócenia praw ekonomicznych. Na konferencji Dajreńskiej Japonia poruszyła sprawę umowy handlowej z republiką Dalekiego Wschodu, wykazując również chęć kompromisu w sprawie pewnych drażliwych kwestii jak np. ewakuacja wojsk japońskich z terenów Rep. Dalekiego Wschodu. Dależ Japonia porusza tak drażliwe kwestje? Czy rzeczywiście rząd japoński zdecydował się wycofać swą wojska i ewakuować Szandżun, pas nadmorski, północną część Sachalinu i t.d.?

Jeśli tak, to należałoby skonstatować, że Japonia rozpoczyna nową politykę różniącą się zasadniczo od dawniejszej. Można to wytłumaczyć w sposób, że klika imperjalistów japońskich, będących u steru, została zamieniona przez inne grupy. Lecz byłoby to błędem. U steru pozostaje nadal gabinet Chana, ministrem spraw zagr. jest nadal Uciłda, jak dawniej prze-

115
PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ważną prądą militarystyczną i należy przypuszczać, nie mając na to żadnych danych, by Japonja zamierzała zmienić swą politykę w Azji Wschodniej. A sfery wojskowe na pewno mniej niż kiedykolwiek myślą o wycofaniu wojsk z terenu rep. Dalekiego Wschodu oraz Chin.

Przechylna wykonanej akcji dyplomatów japońskich leży gdzie indziej.

Za pomocą wszystkich tych "konferencji" i pertraktacji "pokojoywych" Japonja ze względu na zbliżającą się konferencję w Waszyngtonie dąży do zabezpieczenia swych tyków od strony lądu azjatyckiego. Chiny lub Republika Dal. Wschodu oto obecne zadanie dyplomacji japońskiej. Gabinet Chary dąży obecnie do tego, by na konferencji w Waszyngtonie móc powiedzieć, że wszelkie sprawy Dal. Wschodu zostały bezpośrednio rozstrzygnięte przez Japonję, i Chiny z jednej, i Japonję i Republikę Dal. Wschodu z drugiej strony. Podstawowe zaś zadaniem Japonji jest rozstawienie sieci dyplomatycznych ce do sytuacji politycznej Azji Wschodniej w sposób, by w czasie gry na konferencji w Waszyngtonie zajęć jaknajdogodniejszą pozycję.

Czy Japonja to osiągnie? Bardzo możliwe, jeżeli proletarjat Azji Wschodniej nie zdemaskuje tej nowej chytrej gry imperjalistów japońskich. Zadanie to powinien spełnić zwołany przez komitet wykobawczy komunistycznej międzynarodówki zjazd robotników Azji Wschodniej, który będzie obradował równocześnie z konferencją w Waszyngtonie. Celem tego zjazdu jest zdemaskowanie zamiarów imperjalistów japońskich, głównych ciemiężycieli ludów Azji Wschodniej oraz przeciwstawienie mu zorganizowanej woli proletariatu.